

УЛСЫН ОНЦГОЙ КОМИССЫН АЛБАН ДААЛГАВАР

2024 оны 02 сарын 05 өдөр

Дугаар 02

Улаанбаатар хот

Ой, хээрийн гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх зарим арга хэмжээний тухай

Улсын хэмжээнд 2023 онд 14 аймгийн 42 суманд нийт 101 удаагийн ой, хээрийн гал түймэр бүртгэгдсэн. Ой, хээрийн гал түймрийн дуудлагын тоог 2022 оны мөн үетэй харьцуулахад 43%-иар буурсан.

Дээрх түймэрт 10 хүн түлэгдэж, 40 гэр, байшин (сууц), 71 хашаа (саравч), 9 автомашин, 7,931 мал, 148 ан амьтан, ойн 1,296 га, хээрийн 3,079,274 га, нийт 3,080,570 га талбай өртсөн байна.

Ой, хээрийн гал түймрийг унтраах ажиллагаанд Онцгой байдлын байгууллагын 1284 алба хаагч, 125 автомашин, Хил хамгаалах байгууллагын 485 алба хаагч, 62 автомашин, 2 морь, Зэвсэгт хүчний 52 алба хаагч, 3 автомашин, 2 нисдэг тэрэг, Цагдаагийн байгууллагын алба 10 хаагч, 3 автомашин, орон нутгаас 3142 иргэн, 492 автомашин, 1 трактор, 91 мотоцикл, 18 морь, нийт 4973 хүн, 685 автомашин, 3 нисдэг тэрэг, 1 трактор, 91 мотоцикл, 20 морьтой ажилласан.

ОХУ-ын талаас Монгол улсын хил дамнан Дорнод аймгийн Чулуунхороот, Увс аймгийн Тэс, Сагил, Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сумдын нутгаар тус бүр нэг удаа нийт 4 удаа хээрийн түймэр орж ирсэн.

Монгол Улсын талаас ОХУ-ын тал руу Дорнод аймгийн Чулуунхороот сумаар 1, Дашбалбар сумаар 2, Увс аймгийн Сагил сумаар 1 нийт 4 удаа хил дамнан гарсан.

Монгол Улсын талаас БНХАУ-ын тал руу Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумаар 3 удаа, Дорнод аймгийн Чулуунхороот сумаар 3 удаа, Халхгол сумаар 2 удаа, Баянтүмэн, Чойбалсан, Матад сумаар тус бүр 1 удаа нийт 9 удаа хээрийн гал түймэр дамнан гарсан байна.

Цаг уур, орчны шинжилгээний газраас ирүүлсэн цаг агаарын урьдчилсан мэдээллээр 2, 3, 4 дүгээр сард агаарын температур нийт нутгаар олон жилийн дунджаас дулаан байх бол 3 дугаар сард нутгийн баруун өмнөд хэсэгт олон жилийн дунджийн орчим, бусад нутгаар олон жилийн дунджаас хүйтэн байх төлөвтэй бол 4 дүгээр сараас дулаарч бусад нутгаар дунджийн орчим байх төлөвтэй байна.

Хаврын улиралд ихэнх нутгаар дунджаас дулаан, хур тунадас багатай байх төлөвтэй байгаа буюу хуурайшилт их байж, салхи шуурга ихтэй байх магадлал өндөр байна.

Иймд 2024 онд ой, хээрийн гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, гал түймэр унтраах ажиллагаанд хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангах,

бүх шатны төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэн, хуулийн этгээдийн хамтын ажиллагааг сайжруулах, ажлын чанар, үр дүнг дээшлүүлэх, бэлэн байдлыг хангах зорилгоор ДААЛГАХ НЬ:

Нэг. Батлан хамгаалахын сайд,
Улсын онцгой комиссын орлогч дарга Г.Сайханбаярт:

1.1. Тусгай чиг үүргийн нислэг үйлдэх нисэх онгоц, нисдэг тэрэгний техникийн бэлтгэл, бэлэн байдлыг хангуулж, хүн хүч, техник хэрэгсэл хүрэлцэн очих боломжгүй алслагдсан ой, хээрийн бүсэд гарсан гал түймрийн нөхцөл байдал хүндэрсэн тохиолдолд нисэх онгоц, нисдэг тэрэг ашиглан ой, хээрийн гал түймрийн голомтод бие бүрэлдэхүүнийг шуурхай хүргэхийг,

1.2. Тусгай чиг үүргийн нислэг үйлдэх нисэх онгоц, нисдэг тэрэгний нисгэгчдэд Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, бусад дүрэм, журмын сургалтыг зохион байгуулж, нислэгийн болон хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зааварчилгааг тогтмол өгч байхыг,

1.2. Зэвсэгт хүчний нэгтгэл, салбарын ой, хээрийн гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх чиглэлээр Онцгой байдлын байгууллагатай хамтран сургалт, дадлагын ажлыг зохион байгуулж, шаардлагатай техник, багаж хэрэгслээр хангахыг,

1.3. Зэвсэгт хүчний нэгтгэл, салбар байгууллагын орчим гарсан ой, хээрийн гал түймрийн мэдээллийг Онцгой байдлын байгууллага, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яаманд шуурхай мэдээлэх, цаг алдалгүй унтраах арга хэмжээг зохион байгуулахыг.

Хоёр. Онцгой байдлын ерөнхий газрын дарга,
Улсын онцгой комиссын орлогч дарга,
хошууч генерал Г.Ариунбуянд:

2.1. Ой, хээрийн гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, унтраах, сургалт сурталчилгаа явуулах, дадлага сургалтыг аймаг, нийслэлийн төрийн болон төрийн бус байгууллага, хуулийн этгээд, иргэдийн оролцоотой зохион байгуулахыг,

2.2. Орон нутгийн хэмжээнд ой, хээрийн гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг төлөвлөх, унтраах ажлыг зохион байгуулахад төрийн байгууллага, нутгийн өөрөө удирдах, нутгийн захиргааны байгууллага болон хуулийн этгээд, иргэдийн оролцоог уялдуулан зохицуулах, тэдгээрт мэргэжил арга зүйн туслалцаа үзүүлэхийг,

2.3. Онцгой байдлын байгууллагын ой, хээрийн гал түймэртэй тэмцэх автомашин, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийн бэлтгэл, бэлэн байдлыг хангуулахыг,

2.4. Ой, хээрийн гал түймэр унтраах ажиллагаанд оролцож буй алба хаагчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг бүрэн хангуулж, сургалт дадлагыг тогтмол зохион байгуулж, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль бусад холбогдон гарсан дүрэм, журмыг судлуулан, зааварчилгаа өгч байхыг,

2.5. Ой, хээрийн гал түймрийн нөхцөл байдал хүндэрсэн үед Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 6 дугаар бүлгийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1.7-д заасныг хэрэгжүүлэн гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаанд шаардагдах хүч хэрэгслийг дайчлан оролцуулах, тэдгээрийг мэргэжлийн удирдлагаар хангахыг,

2.6. Ой, хээрийн гал түймрийн голомтод олон хоног, удаан хугацаагаар ажилласан үед алба хаагчдын өдөр тутмын болон хамгаалах тусгай хувцасны эдэлгээний хугацааг харгалзахгүй нөхөн хангалт хийхийг,

2.7. Ой, хээрийн гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, авран хамгаалах, унтраах ажлыг нэгдсэн удирдлага, бодлого, зохион байгуулалтаар хангах, гал түймрийн улсын хяналтыг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулахыг.

Гурав. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд,
Улсын онцгой комиссын гишүүн Б.Бат-Эрдэнэд:

3.1. Ой, хээрийн гал түймэр гарах эрсдэл өндөртэй аймаг, нийслэл, сум, дүүрэгт Гамшгаас хамгаалах тухай, Галын аюулгүй байдлын тухай, Ойн тухай, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулиуд, Засгийн газрын 2013 оны 03 дугаар сарын 22-ны өдрийн 106 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангуулан техник багаж хэрэгслийн нөөцийг бүрдүүлж, бэлтгэл, бэлэн байдлыг дээшлүүлэн ажиллахыг,

3.2. Ус цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн сансрын хиймэл дагуулын мэдээллээр авсан цаг агаарын болон ой, хээрийн гал түймрийн голомт, тархалтын зураг, хуурайшилтын мэдээг тухай бүрд *Ибаяр, амралтын өдрүүдэд* шуурхай боловсруулж, Онцгой байдлын байгууллагад хүргүүлэхийг,

3.3. Ойн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3.13-д заасныг хэрэгжүүлэн ой, хээрийн гал түймрийн аюултай үед ой, хээрийн гал түймрээс сэрэмжлүүлэх, орон нутагт эргүүл, харуул ажиллуулах болон энэ ажилд бүх нийтийг татан оролцуулах талаар нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран ажиллахыг,

3.4. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 153 дугаар зарлигийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний 1.4-т заасныг хэрэгжүүлэн ой, хээрийн гал түймрийн эрсдэл өндөртэй бүс нутагт гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх хяналтын нислэг үйлдэх зардлыг төсөвт тусгаж, Зэвсэгт хүчний байгууллагатай хамтран нислэг үйлдэхийг,

3.5. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 153 дугаар зарлигийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний 2.15-д заасныг хэрэгжүүлэн ой, хээрийн гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, аюул тулгарсан тохиолдолд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, зохион байгуулалтын талаар олон нийтийг мэдээлэл, заавар, зөвлөмжөөр хангах, нэвтрүүлэг бэлтгэх, сургалт сурталчилгаа зохион байгуулах,

3.6. Цаг агаарт зориудаар нөлөөлөх үйл ажиллагаанд шаардагдах төсөв, шаардлагатай техник, тоног төхөөрөмж, сумны нөөцийг бүрдүүлэх, тэдгээрийн аюулгүй ажиллагаа, хадгалалт, хамгаалалтад хяналт тавих, шаардлагатай үед ашиглахыг,

3.7. Ойн тухай хуулийн дагуу хавар, намрын хуурайшилтын улиралд ойн сангаас мод бэлтгэх, ойн дагалт баялгийг ашиглах, аялал зугаалгаар явах үйл ажиллагааг тодорхой хугацаагаар хязгаарлах, холбогдох хууль хяналтын байгууллагуудтай хамтран хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах, хууль, дүрэм,

журмыг зөрчсөн иргэн, хуулийн этгээдэд авсан арга хэмжээний талаар олон нийтэд мэдээлэхийг,

3.8. Ой, хээрийн гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор ойн арчилгаа, цэвэрлэгээ, нөхөн сэргээлт хийх, хамгаалалтын шороон болон ойн зурвасыг сэргээх, шинээр нэмж хийх, усан сан, цөөрөм байгуулах ажлыг зохион байгуулахыг,

3.9. Ойн сан бүхий газарт гал түймэртэй тэмцэх, түүнээс сэргийлэх талаар Ойн тухай хуулиар тогтоосон шаардлагыг биелүүлээгүй иргэн, хуулийн этгээдийг Зөрчлийн тухай хуульд зааснаар арга хэмжээ авч, улсын байцаагчийн эрхтэй байгаль хамгаалагч нарын ажлыг эрчимжүүлж ажиллахыг,

3.10. Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 1.8 дугаар зүйлийн 6.10 дахь хэсэгт заасан харьяаллын дагуу зөрчлийг шалган шийдвэрлэхийг,

3.11. Зөрчлийн тухай хуулийн 7.9 дүгээр зүйлийн 7 дахь хэсэгт заасныг зөрчиж ойн сан бүхий газарт гал түймэртэй тэмцэх түүнээс урьдчилан сэргийлэх талаар хуульд заасан шаардлагыг биелүүлээгүй хүн, хуулийн этгээдэд хариуцлага тооцохыг,

3.12. Зөрчлийн тухай хуулийн 7.9 дүгээр зүйлийн 10 дахь хэсэгт заасныг зөрчиж ойн тухай хуулиар тогтоосон шаардлагыг биелүүлээгүй хүн, хуулийн этгээдэд хариуцлага тооцохыг.

Дөрөв. Хил хамгаалах ерөнхий газрын дарга,
Улсын онцгой комиссын гишүүн,
бригадын генерал Х.Лхагвасүрэнд:

4.1. Хил орчмын ой, хээрийн гал түймэртэй тэмцэх чиглэлээр Онцгой байдлын байгууллагатай хамтран сургалт зохион явуулж, бие бүрэлдэхүүнийг шаардагдах техник, багаж хэрэгслээр хангахыг,

4.2. Хил орчим гарсан ой, хээрийн гал түймрийн мэдээллийг Онцгой байдлын байгууллага, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яаманд шуурхай мэдээлэх, цаг алдалгүй унтраах, арга хэмжээг зохион байгуулахыг,

4.3. Ой, хээрийн гал түймэр унтраах ажиллагаанд оролцож буй алба хаагчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг бүрэн хангуулж, сургалт дадлагыг тогтмол зохион байгуулж, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль бусад холбогдон гарсан дүрэм, журмыг судлуулан, зааварчилгаа өгч байхыг,

4.4. Хилийн бүс, хил орчмын нутаг дэвсгэр, хөрш зэргэлдээх орнуудын хил дамнан гарсан ой, хээрийн гал түймрийг унтраах, түймрийн тархалтыг таслан зогсоох, үйл ажиллагаа явуулах үед хоёр улсын томилгоот алба хаагч, иргэдийг хялбаршуулсан журмаар хил нэвтрүүлэх асуудлыг хоёр улсын Засгийн газар хоорондын байгуулсан хэлэлцээр бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд зохион байгуулахыг,

4.5. Хил дамнан орж ирсэн болон хил давж гарсан ой, хээрийн гал түймрийн талаарх мэдээллийг тухай бүр Улсын онцгой комисст болон Онцгой байдлын байгууллагад албан бичгээр хүргүүлж баримтжуулахыг,

Тав. Цагдаагийн ерөнхий газрын дарга,
Улсын онцгой комиссын гишүүн,
цагдаагийн хурандаа Т.Сүхболдод:

5.1. Ойн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.1-д заасныг хэрэгжүүлэн ой хээрийн гал түймрийн шалтгаан, эзэн холбогдогчийг тогтоох, энэ тухай холбогдох мэдээллийг улирал бүр Онцгой байдлын ерөнхий газар болон Улсын онцгой комисст ирүүлэхийг,

5.2. Ойн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.2-д заасныг хэрэгжүүлэн ой хээрийн гал түймрийн аюултай үед ойд зорчих иргэд, тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг хориглох, орон нутгийн төр захиргааны байгууллагатай хамтран байнгын болон хөдөлгөөнт хяналт, шалгалтын цэг ажиллуулахыг,

5.3. Онцгой байдлын ерөнхий газрын дарга, Цагдаагийн ерөнхий газрын даргын 2017 оны 1 дүгээр сарын 16-ны өдрийн А/16, А/10 дугаар хамтарсан тушаалаар батлагдсан объектын болон ой, хээрийн гал түймрийн үед хамтран ажиллах журмыг хэрэгжүүлэх,

5.4. Онцгой байдлын ерөнхий газрын тэргүүн дэд дарга бөгөөд штабын дарга, Цагдаагийн ерөнхий газрын Экологийн Цагдаагийн албаны дарга нарын 2021 оны 3 дугаар сарын 01-ний өдөр баталсан ой, хээрийн гал түймэртэй тэмцэх чиглэлээр хамтран ажиллах төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг,

5.5. Ой, хээрийн гал түймрийн талаарх мэдээ, мэдээллийг хүлээн авсан тухай бүр төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагад мэдэгдэх, харилцан шуурхай мэдээ, мэдээлэл солилцохыг.

Зургаа. Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга,
Онцгой комиссын дарга нарт

6.1. Ойн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5-д заасныг хэрэгжүүлэн ой, хээрийн гал түймрийн цагийн байдлын тухай мэдээг Онцгой байдлын байгууллагад тухай бүр болон хагас, бүтэн жилээр гаргаж өгөхийг,

6.2. Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.1.2 дахь заалтыг хэрэгжүүлэн, нутаг дэвсгэрийн онцлогт нийцүүлэн ой, хээрийн гал түймэр унтраахад дайчлах гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн анги, сайн дурын хэсгийг байгуулах, тэдгээрийг ой, хээрийн гал түймрийн үед үүрэг гүйцэтгэх дадлага, чадвартай болгох зорилгоор зохион байгуулахыг,

6.3. Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 3 дугаар бүлгийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.4-д заасныг хэрэгжүүлэн нутаг дэвсгэртээ гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсэг ажиллуулах зардлыг жил бүрийн орон нутгийн төсөвт тусган шийдвэрлүүлэхийг,

6.4 Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 3 дугаар бүлгийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.7-д заасныг хэрэгжүүлэн ой, хээрийн гал түймрийн эрсдэл өндөртэй газарт түймэр тархахаас урьдчилан сэргийлэх зурвас шинээр байгуулах, зурвасыг сэргээх төсөв, төлөвлөгөөг аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар хэлэлцүүлэн, батлуулж, хэрэгжүүлэх;

6.5. Ойн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.5-д заасныг хэрэгжүүлэн, гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсгийн ажилтнуудад хууль, эрх зүйн болон гал

түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, гарсан ой, хээрийн гал түймрийг шуурхай унтраах мэдлэг олгох, дадлагажуулах, ажилтнуудын бэлтгэл бэлэн байдлыг хангуулах сургалт дадлагыг төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагатай хамтран зохион байгуулж, шаардагдах зардлыг Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс шийдвэрлэхийг,

6.6. Ойн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.2.13-д заасныг хэрэгжүүлэн ой, хээрийн гал түймэр гарсан үед бүрэн эрхийнхээ хүрээнд хүн хүч, техник хэрэгслийг дайчлан, гарсан гал түймрийг унтраах ажлыг шуурхай зохион байгуулахыг,

6.7. Ойн тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.1, Засгийн газрын 2013 оны 106 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлэн ой, хээрийн гал түймрээс учирсан хохирлыг хуулийн хугацаанд тогтоож, тайланд тусгахыг,

6.8. Засгийн газрын 2013 оны 106 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтын 1.7.1-д заасныг хэрэгжүүлэн хавар, намрын хуурайшилтын улиралд Засаг даргын захирамжаар хуваарь гарган хөдөлгөөнт эргүүл, шалгалт хийх, шаардлагатай газар нутагт хяналтын цэг байгуулан ажиллуулахыг,

6.9. Засгийн газрын 2013 оны 106 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтад заасны дагуу сум, дүүргийн нутаг дэвсгэрт ой, хээрийн гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэхэд зайлшгүй шаардлагатай багаж, хэрэгслийг бэлтгэх, бэлэн байдлыг хангуулахыг,

6.10. Ой, хээрийн гал түймэр унтраахад дайчлах гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн анги, сайн дурын хэсгийн ой, хээрийн гал түймэр унтраах сургалт, дадлагыг зохион байгуулахыг,

6.11. Ой, хээрийн гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх арга хэмжээний орон нутгийн хөтөлбөр, төлөвлөгөө, шаардагдах төсвийг батлуулан хэрэгжилтийг хангуулах, биелэлтэд хяналт тавихыг,

6.12. Ой, хээрийн гал түймрийн нөхцөл байдал хүндэрч аймаг, нийслэлээс нэмэлт хүн хүч дайчлан ажиллах үед бие бүрэлдэхүүний эрүүл мэндийг хамгаалах зорилгоор харьяа эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан байгууллагаас тусгай баг томилон ажиллуулахыг,

6.13. Бүх шатны Засаг дарга нар 03 дугаар сарын 20-оос 06 дугаар сарын 10, 09 дүгээр сарын 20-оос 11 дүгээр сарын 10-ны хооронд хуурайшилтын "аюултай", "нэн аюултай" зэрэгт хүрсэн үед ойн сангаас мод бэлтгэх, ойн дагалдах нөөцийг ашиглах, аялал зугаалгаар явах болон бусад үйл ажиллагааг хязгаарлах захирамж гарган хэрэгжилтэд хяналт тавьж, олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр сурталчлахыг.

Албан даалгаврын биелэлтэд хяналт тавьж, мэдээ тайланг Улсын онцгой комиссын ажлын албанд 6 дугаар сарын 10, 11 дүгээр сарын 11-ний өдрийн дотор тус тус ирүүлэхийг холбогдох комиссын гишүүд, дарга нарт үүрэг болгосугай.

ДАРГА

С.АМАРСАЙХАН